

13. 9. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Za jakých podmínek lze rozdělit likvidační zůstatek společnosti odchylně od zákona

Pokud se rozhodnete zrušit svou společnost s likvidací, dojde v rámci likvidace k vypořádání majetku společnosti, kdy po vyrovnání dluhů společnosti vůči věřitelům bude čistý majetkový zůstatek společnosti rozdělen mezi společníky. Jaké jsou však pravidla pro rozdělení tohoto tzv. likvidačního zůstatku a lze se od zákonem stanovených pravidel odchýlit?

Právo na podíl na likvidačním zůstatku má ze zákona každý společník. Podíl nebo zálohy na něj lze vyplatit až poté, co byly uspokojeny všechny přihlášené pohledávky věřitelů společnosti. V případě sporných nebo dosud nesplacených pohledávek musí být před výplatou podílu na likvidačním zůstatku poskytnuta věřitelům dostatečná jistota. Uvedená pravidla slouží k ochraně věřitelů, není možné se od nich odchýlit. Jejich nerespektování představuje porušení povinnosti péče řádného hospodáře na straně likvidátora společnosti.

Co se týče výše, v níž se podíl na likvidačním zůstatku vyplácí, rozlišuje zákon dva případy podle toho, zda měli společníci povinnost splatit, resp. vnést do společnosti vklad.

Pokud žádný ze společníků neměl vkladovou povinnost, dělí se likvidační zůstatek mezi společníky rovným dílem.

V opačném případě se likvidační zůstatek rozdělí mezi společníky nejdříve do výše jejich splněné vkladové povinnosti. Pokud likvidační zůstatek není dostatečný, rozdělí se mezi společníky v poměru jejich splacených nebo vnesených vkladů. Naopak v případě, že likvidační zůstatek není uvedeným způsobem rozdělen mezi společníky v celém rozsahu, zbytek likvidačního zůstatku se u veřejné obchodní společnosti a komanditní společnosti rozdělí mezi společníky rovným dílem, u s.r.o., a.s. (a družstva) podle výše jejich podílů.

Samotný zákon však předpokládá možnost stanovit výši podílů na likvidačním zůstatku odchylně, a to prostřednictvím úpravy ve společenské smlouvě. Za předpokladu respektování zásady rovného zacházení se společníky a zákazu šikanózního výkonu práva by teoreticky bylo možné stanovit, že společníkům podíl na likvidačním zůstatku nenáleží. Takové ustanovení by však muselo být věcně odůvodněno a musela by být zachována zásada proporcionality, kdy vyloučení podílu společníka na likvidačním zůstatku by bylo vyváжено jinou výhodou poskytnutou tomuto společníkovi (např. vyšším podílem na zisku společnosti v průběhu jejího trvání nebo výraznějším vlivem na řízení společnosti).

Je otázkou, zda je možná i dohoda společníků, která nebude promítnuta do společenské smlouvy. I když tuto možnost zákon přímo nestanoví, lze vycházet z obecné zásady soukromého práva, podle níž je možné si ujednat práva a povinnosti odchylně od zákona, není-li to výslovně zakázáno. Taková dohoda společníků o výši podílů na likvidačním zůstatku by tedy měla být dostatečná, ovšem pro případ společnosti s ručením omezeným by bylo z důvodu opatrnosti vhodné uzavřít ji ve formě

veřejné listiny, jelikož tato forma je vyžadována i pro změny společenské smlouvy.

Výše uvedená pravidla se neuplatní u akciových společností, pro které platí zvláštní úprava rozdělení likvidačního zůstatku zohledňující různé druhy akcií, které mohou být upraveny ve stanovách.[1] Tím je omezena možnost určit výši podílu na likvidačním zůstatku odchýlně od zákona.

Kromě stanovení výše podílů na likvidačním zůstatku je ve všech typech společností možné ovlivnit i to, zda bude vyplacen v penězích či nikoliv.

Podíl na likvidačním zůstatku se totiž vyplácí v penězích, pokud dohoda společníků nebo společenská smlouva neurčí jinak. Nepeněžitá výplata likvidačního zůstatku se tak může uskutečnit převodem věcí tvořících likvidační podstatu na společníky, a to v dohodnutém poměru. Důvodem pro takový postup může být přímo zájem na nabytí jednotlivých věcí ve vlastnictví společnosti nebo obava, že při jejich zpeněžení nebude cena dostatečně výhodná.

Uvedené možnosti naložení s likvidačním zůstatkem se samozřejmě neuplatní, pokud bude v průběhu likvidace zjištěn úpadek společnosti. Postup likvidace za takových okolností má striktně stanovená pravidla sloužící k ochraně věřitelů společnosti a zároveň se nepředpokládá existence likvidačního zůstatku, který by mohl být mezi společníky rozdělen.

Závěrem lze tedy shrnout, že společníci mají právo rozhodnout o tom, jak mezi ně bude rozdělen likvidační zůstatek společnosti, a to buď vzájemnou dohodou, nebo zakotvením pravidel ve společenské smlouvě. Lze však doporučit stanovit taková pravidla předem ve společenské smlouvě pro případ, že v době likvidace společnosti nebudou společníci schopni nebo ochotni dosáhnout konsenzu o těchto otázkách.

Mgr. Ing. Lucia Luptáková,
advokátka

[Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.](#)

Oasis Florenc
Pobřežní 394/12
186 00 Praha 8

Tel.: +420 255 706 500
Fax: +420 255 706 550
e-mail: paha@dhplegal.com

[1] Ustanovení § 549 odst. 2 a 3 zákona č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích).

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Zákon Lugového: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)